

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 aprilie 2021

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, SĂLI Radu prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

ȚIGĂNAȘU Vitalie XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.04.2014 – 09.12.2019;

Instanța de apel: 11.01.2020 – 17.11.2020;

Instanța de recurs: 27.01.2021 – 05.04.2021.

Asupra recursului ordinar declarat Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 09 decembrie 2019, ȚIGĂNAȘU Vitalie a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 152 alin. (1) Codul penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Prima instanță a constatat că ȚIGĂNAȘU Vitalie se învinuiește în aceea că el la 02 decembrie 2013 aproximativ la ora 15:45, aflându-se în mun. Chișinău, or. Codru str. Cotiujeni 14, în biroul de serviciu al ofițerului de sector din incinta Sectorului de Poliție nr. 6 al IP Centru, în timp ce ofițerul Sergiu Cuflic lipsea din birou, fiind în relații ostile cu MARGARINT Vasile în urma unui conflict creat cu ultimul, intenționat i-a aplicat acestuia mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului acestuia, astfel, cauzându-i fractura bazei falangii medii degetului III mâna dreaptă; traumatism cranio-cerebral închis, manifestată prin comoție cerebrală; echimoze pe mucoasa buzei inferioare pe dreapta; excoriații pe penis, traume care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3276/D din 30.12.2013 au dus la o dereglare a sănătății de lungă durată calificate în baza acestui criteriu ca vătămare corporală medie.

Aceste acțiuni au fost încadrate, de organul de urmărire penală, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, procurorul CASIAN Olga a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea

cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ȚIGĂNAȘU Vitalie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

În motivarea cererii, apelantul a indicat că prima instanță nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate de acuzare, punând la baza hotărârii declarațiile inculpatului și ale martorului ȚIGĂNAȘU Elena, care urmau a fi apreciate critic, or primul beneficiază de libertatea la autoincriminare, iar martorul este persoană interesată, fiind soția inculpatului.

De asemenea, prima instanță nu a ținut cont de faptul că raportul de expertiză nr. 12-13 din 22 ianuarie 2014-25 martie 2014, în coroborare cu celelalte probe, confirmă vinovăția lui ȚIGĂNAȘU Vitalie în comiterea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a considerat că probele administrate de acuzare și verificate în ședința de judecată nu demonstrează vinovăția lui ȚIGĂNAȘU Vitalie în săvârșirea infracțiunii incriminate și că prima instanță a făcut o apreciere corectă a probatoriului, ținând cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

La caz, instanța de apel a reiterat că organul de urmărire penală nu a administrat probe certe care să dovedească faptul că inculpatul prin careva acțiuni ar fi cauzat părții vătămate vătămări corporale, întreaga învinuire fiind bazată doar pe presupuneri.

Astfel, chiar dacă existența faptei infracțiunii se confirmă prin raportul de expertiză medico-legală nr. 3276/D din 13 ianuarie 2014, această probă în coroborare cu alte probe nu demonstrează că fapta a fost comisă de inculpat.

De asemenea, partea vătămată MARGARINT Vasile nu a fost consecvent în declarații, iar martorul CUFLIC Sergiu a combătut versiunea părții vătămate arătând că acesta a indicat că îl doare degetul după jumătate de oră de la bătaie. Mai mult, martorul CIUFLIC Sergiu nu a specificat că anume inculpatul i-a aplicat lovituri părții vătămate, în urma cărora ultimului i-au fost cauzate leziuni.

Totodată raportul 3276/D din 30 decembrie 2013, trezește dubii în raport cu raportul de expertiză medico-legală efectuat în comisie cu nr. 1213 din 22 ianuarie 2014, iar celelalte rapoarte de expertiză la fel nu dovedesc circumstanțele în care lui MARGARINT Vasile i-a fost fracturat degetul III mâna dreaptă.

La fel, instanța de apel a apreciat ca nefondată afirmația acuzării că declarațiile martorului ȚIGĂNAȘU Elena urmează a fi apreciate critic, or martorul respectiv a fost audiat sub preîntâmpinare de răspundere penală și jurământ.

5. Împotriva deciziei, recurs ordinar declară procurorul SĂLI Radu, considerând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicitând casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În susținerea recursului, acuzarea invocă că, la pronunțarea hotărârii de achitare, eronat au fost apreciate probele administrate, dându-se prioritate declarațiilor inculpatului, încălcându-se cerințele art. 24 și 101 Cod de procedură penală, lipsind o analiză a tuturor probelor în ansamblu.

Totodată, indicarea în decizie, în mod generic, că sentința atacată este temeinică, fără referire la criticile apelantului privitoare la vinovăția inculpatului, echivalează cu nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, nu a fost depusă.

7. Colegiul Penal lărgit constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, or pronunțarea integrală a deciziei a avut loc la 17 decembrie 2020, iar recursul a fost depus la 06 ianuarie 2021.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri netemeinice, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurentul, invocând temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, motivând că ultima nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la motivele invocate de recurent, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondat, a apelului declarat de procuror, cu menținerea sentinței, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, dispozițiile art. 6 § 1 CoEDO impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile, urmând să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia (*hotărârea Boldea versus România*). În continuarea aceluiași gând, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale (*hotărârea Fomin versus R. Moldova*).

Prevederile art. 414 Cod de procedură penală stipulează că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în

apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Relevant este de specificat în acest context și că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Cu toate acestea, verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat motivele apelantului, ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale, menționând că: „...*potrivit motivelor invocate de către apelant, Colegiu penal constată că instanța de judecată a acordat deplină eficiență prevederilor art. 99 alin. (2) Cod procedură penală...*”

Față de cele ce preced, Colegiul reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de procuror, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, simpla motivare a instanței de apel precum că apar dubii referitor la circumstanțele în care a fost cauzată leziunea falangei degetului III mâna dreaptă, instanța de recurs o apreciază ca fiind insuficientă și nejustificată întru menținerea soluției primei instanțe, or, instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin

prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

Mai mult, instanța de apel a pus la baza deciziei sale declarațiile martorului CUFLIC Sergiu, care nu a fost prezent în momentul altercației dintre inculpat și partea vătămată, ignorând și omițând faptul că prin raportul de expertiză medico-legală nr. 3276/D din 13 ianuarie 2014 s-a concluzionat că „*se exclude producerea leziunilor corporale constatate la MARGARINT Vasile prin cădere de la propria înălțime sau prin automutilare*” (f.d. 45, vol. I), iar prin raportul de expertiză medico-legală nr. 12-13 din 22 ianuarie 2014 s-a concluzionat și faptul că „*se exclude formarea leziunii corporale depistate la MARGARINT Vasile prin lovirea cu pumnul în regiunea sprâncenei*” (f.d. 69-74, vol. I).

Tot aici, se menționează și că instanța de apel a pus la dubiu declarațiile făcute de partea vătămată fără a-l audia pe MARGARINT Vasile prin prisma principiului nemijlocirii și contradictorialității, or chiar dacă acesta se afla peste hotarele țării, el, potrivit explicației depuse de soție, urma să revină acasă în luna decembrie și putea fi contactat pe Viber (f.d. 97, vol. II).

În contextul dat, se specifică că s-au admis abateri de la prevederile art. 101 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, conform cărora nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată și fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, prin coroborare și că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or, în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile invocate în cererea de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vis-a-vis de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, fiind prezentă eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Mai mult, instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate lui ȚIGĂNAȘU Vitalie în baza art. 152 alin.(1) Cod penal, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți, deoarece decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau

inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, SÂLI Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe ȚIGĂNAȘU Vitalie XXXXX și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 28 mai 2021.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor